

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 142/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditsa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 11, Bratislava, proti pokynu prokurátorky Okresnej prokuratúry Dunajská Streda č. k. 2Pv 506/23/2201-25 z 19. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na odopretie výpovede podľa čl. 37 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 6 ods. 2 dohovoru a zákazom diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru pokynom prokurátorky okresnej prokuratúry č. k. 2Pv 506/23/2201-25 z 19. januára 2024.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dunajská Streda ČVS: ORP-660/2-VYS-DS-2023 z 30. októbra 2023 bolo začaté podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci a zároveň podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie sťažovateľovi pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), b) Trestného zákona. V rámci trestného konania vedeného proti sťažovateľovi bola vypočutá v procesnom postavení svedka [REDAKOVANÉ], s ktorou

má sťažovateľ maloleté dieťa dcéru [REDAKOVANÉ]. Svedkyňa [REDAKOVANÉ] po zákonom poučení podľa § 130 ods. 1, 2 Trestného poriadku odmietla proti sťažovateľovi vypovedať. Prokurátorka okresnej prokuratúry pokynom č. k. 2Pv 506/23/2201-25 z 19. januára 2024 vydaným podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku nariadila vykonať opätovný výsluch svedkyne [REDAKOVANÉ] z dôvodu potreby opätovného overenia/preskúmania zákonného dôvodu na odopretie výpovede podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku s ohľadom na jej predchádzajúce vyjadrenie o tom, že sa so sťažovateľom ako obvineným ani ona a ani ich spoločné maloleté dieťa nestretávajú.

3. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie namietol neústavnosť pokynu prokurátorky okresnej prokuratúry, keďže je presvedčený, že nielen podľa zákonnej úpravy § 130 ods. 2 Trestného poriadku, ale aj podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol jej postup porušením sťažovateľom označených práv.

4. Na podklade uvedeného sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2 Dohovoru... podľa čl. 37 ods. 1 Listiny... a čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR, jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 47 ods. 1 prvá Ústavy SR a jeho základné právo na zákaz diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru... a čl. 12 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR napadnutým podľa § 230 ods. 2 písm. a) Tr. poriadku v mojej trestnej vyšetrovanej pod ČVS:ORP-660/2-VYS-DS-2023 vydaným Záväzným pokynom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda sp. zn.: 2Pv 506/23/2201-25 zo dňa 19. 01. 2024 v jeho hode 7) uloženým pokynom pre konajúceho vyšetrovateľa porušené boli.

2. Záväzným pokynom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda sp. zn.: 2Pv 506/23/2201-25 zo dňa 19. 01.2024 v jeho bode 7) sa zrušuje.

3. Okresnej prokuratúre v Dunajskej Strede sa zakazuje pokračovať v porušovaní namietaných základných práv a slobôd sťažovateľa [REDAKOVANÉ].

4. Okresná prokuratúra v Dunajskej Strede je povinný nahradiť trovy konania, právneho zastupovania advokátom sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] podľa § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 Vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. v sume 713,96 €.“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na odopretie výpovede podľa čl. 37 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 2 dohovoru a zákazom diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru pokynom prokurátorky okresnej prokuratúry č. k. 2Pv 506/23/2201-25 z 19. januára 2024.

6. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

7. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

8. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

II.2. Osobitné judikatúrne východiská:

9. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry stabilne zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, IV. ÚS 197/08, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 425/2017, III. ÚS 156/2021, IV. ÚS 80/2022). Ústavný súd teda zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú, a to prednostne, napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti, prípadne iné orgány verejnej moci na to určené v rámci ich kompetenčnej mozaiky.

10. Možno teda pre kompletizáciu argumentačnej mozaiky dodať, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní, je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s už naznačenými výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp.

neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov.

II.3. Posúdenie veci:

11. Ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania ústavnej nachádzala v prípravnom konaní, v ktorom sa sťažovateľ môže aj proti namietanému postupu dozorujúcej prokurátorky brániť spôsobom priliehajúcim k jednotlivým fázam trestného konania, teda prípravného konania a v prípade podania obžaloby súdneho konania, v namietanom kontexte s konečným limitom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Ústavný súd teda okrem výnimiek (ako je väzba) nevstupuje do trestného konania vo vzťahu k parciálnym úkonom, teda ani v prípravnom konaní nepôsobí v pozícii prokurátora alebo nadriadeného prokurátora. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (I. ÚS 77/2019, III. ÚS 173/2020, IV. ÚS 532/2020, III. ÚS 156/2021, II. ÚS 585/2021, IV. ÚS 80/2022).

12. Inými slovami, v prípade, ak by sa prípravné konanie ukončilo podaním obžaloby, súd má možnosť eliminovať už v úvode ním vedeného konania procesné nedostatky prípravného konania brániace ďalšiemu postupu v konaní proti obvinenému, najmä z hľadiska porušenia práv obhajoby, a v takom prípade obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi. Ak o také chyby nejde, konanie pokračuje aj s prípadným využitím riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (sťažovateľom ako stranou), keď je možné zákonom ustanoveným spôsobom napádať aj chyby postupu (trestného stíhania) predchádzajúceho meritórnemu rozhodnutiu. Právomoc v prípravnom konaní prokurátora a v súdnom konaní súdov jednotlivých stupňov predchádza právomoci ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť ako celok (teda okrem práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý ako jediný zo sťažovateľom uvedených vecne dopadá na skutočnosti ním prezentované v podanej ústavnej sťažnosti, aj vo vzťahu k čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 37 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 14 dohovoru, ktoré majú povahu právnych princípov, ktorých vyslovenie porušenia je možné len v súvislosti s porušením základného práva, k čomu nedošlo, pričom aj bez ohľadu na túto okolnosť je vecný základ rozhodovania rovnaký) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 132 ods. 1, § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde [v sekundárnej rovine možnosti uplatniť opravné prostriedky v prípade nedostatku primárnej oficiálnej iniciatívy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu zodpovedá neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

13. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal porušenie aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý nemá vecné opodstatnenie v prípade postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, keďže sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom, a nie v konaní pred iným orgánom verejnej moci

(III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020). V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal porušenie aj čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom ale neuviedol, porušenie ktorého z viacerých tam základných práv namieta. V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, pričom v prípade uvedenom v tomto a predchádzajúcom bode by bol kompetenčný deficit na strane ústavného súdu daný, aj keby označené ustanovenia boli použiteľnými referenčnými normami, resp. keby ústavná sťažnosť bola riadne odôvodnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Libor Duľa
predseda senátu